

Н. В. Пильгун,
кандидат юридичних наук, доцент

ДО ПИТАННЯ ПРО ІСТОРІЮ ФОРМУВАННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ

Національний авіаційний університет,
проспект Космонавта Комарова, 1, 03680, Київ, Україна
E-mail: tidp_kaf_nau@gmail.com

Мета: у статті розглянуто окремі рішення Верховного суду США, вказано різницю між федеральним правом і правом штатів. Доведено, що закон набуває чинності і стабільності, коли він підтверджується судовою практикою та набуває позитивного судового тлумачення. **Методи дослідження:** історичний метод, порівняльно-правовий. **Результати:** визначено, що Верховний суд може відступати від своїх рішень або й скасовувати їх. **Обговорення:** Верховний суд досить гнучко підходить до тлумачення Конституції. Але подібна гнучкість не є властивою для суду при тлумаченні конституцій штатів та їх законів.

Ключові слова: американська правова система; американське загальне право; Верховний суд США; судовий прецедент.

Постановка проблеми та її актуальність.

Автономність і самостійність конституційного права у правовій системі будь-якої країни зумовлюється передусім його особливим предметом регулювання. У США предмет конституційного права склали гарантії забезпечення в суспільстві «фундаментальної свободи», яка передбачає розмежування сфер індивіда і меж дії державної влади. США стали першим прикладом сучасної федеральної держави. Наявність федеральних судів чи судів штатів мотивується визначальною рисою Конституції США, що відображає федеральний устрій країни. Тобто федералізм передає деякі інші функції урядові Сполучених Штатів, полишаючи решту функцій штатам. Функції уряду Сполучених Штатів стосуються нації в цілому, власне, спрямовані на розв'язання таких проблемних завдань, як забезпечення оборонних потреб країни, тощо. В сукупності виконання функцій федеральними судами і судами штатів, інколи не збігаються із-за певних особливостей їх реалізації. Суди в Сполучених Штатах схильні розширювати значення певних свобод, і тому ефективно здійснюють захист також і не згаданих прав.

На сьогодні не відомі прецеденти, коли б Верховний Суд розглядав питання щодо конституційності рішень Конгресу про зміну юрисдикції судів, хоча для такого розгляду у нього є достатньо прав. З метою уникнення непереборної різниці між правом різних штатів, судді проявляють значну гнучкість, вони можуть змінювати свою практику, відновлюючи тим самим єдність загального права США. Верховний суд може відступати від своїх рішень або й скасовувати їх. Показовим у цьому відношенні може бути рішення Верховного суду США стосовно застосування у штатах смертної кари.

Аналіз досліджень і публікацій. Важливе місце у американській правовій системі займають рішення Верховного суду США, рішення федеральних судів та судів штатів. Окремі історичні аспекти Верховного суду Сполучених Штатів та теоретичні аспекти всієї американської правової системи, сутності її функціонування проаналізовано й досліджено, зокрема: К. Ферман, Макс Вебер, В. Берхнем, Девід П. Каррі, О. Ф. Скакун, В. М. Шаповал, О. В. Зайчук, Алексіс де Токвіль, Н. М. Васильєв, Ренс Давид, З. Чафе, П. Фройнд, Р. Мак Клоскі, Дж. Сторі, Л. Трайб, К. Свішер, К. Воррен, К. Гейнс та іншими. Аналіз до-

сліджень показує, що питання діяльності федеральних судів чи судів штатів і прийняті ними рішення, мають логічну і точну побудову та вирізняються своїм лаконізмом.

Мета статті полягає у необхідності комплексного наукового аналізу судових рішень щодо забезпечення та захисту прав і свобод громадян США.

Виклад основного матеріалу. Принципи права в американській правовій системі займають провідне місце в регулюванні правовідносин у суспільстві. Принцип федералізму обмежує офіційний гніт, розподіляючи повноваження між нацією і штатами, що її складають; принцип розподілення влад забезпечує це, ділячи владу між трьома розгалуженнями федерального урядування. Принцип стримування та рівноваги дає ще більший захист. Наділяючи в багатьох випадках котрийсь підрозділ владою стримувати хибні чи незаконні дії іншого. Жоден із цих трьох принципів не названий у Конституції так, як ми формулюємо тут, але кожен із них відбито в низці спеціальних положень [1, с. 12]. З плином часу принцип судового контролю за конституційністю законів змінювався завдяки великій повазі американців до судів, як захисників прав і свобод громадян, як таких, що тлумачать загальне право.

Необхідно зазначити, що тлумачення Конституції Верховним судом завжди було досить гнучким. Не дивно, що юристи США погодились із формулюванням судді Чарльза Х'юза про те, що «Конституція – це те, що скажуть про неї судді» [4, с. 133]. Рішення Верховного суду США визначали увесь розвиток американського права. Різницю між федеральним правом і правом штатів він своїм тлумаченням підігнав під певні формули Конституції. Завдяки судовому тлумаченню статті 1 розділу 8 Конституції про право конгресу встановлювати податки і врегульовувати торгівлю з іноземними державами [5, с. 128], п'ятого додатку до Конституції [5, с. 133], у якому встановлено, що ніхто не може бути притягнений до відповідальності, або позбавлений свободи чи майна без законного судового розгляду було

розмежовано компетенцію між федеральним правом і правом штатів.

Згідно з п'ятим додатком до Конституції позбавлення громадянина життя, свободи або майна без «належної правової процедури» означало всього-на-всього – належне юридичне оформлення. Але Верховний суд використав цю формулу для нагляду за федеральним законодавством і законодавством штатів. У справі «Гідеон проти Вейнрайта» (1963 р.) Верховний суд США дійшов висновку, що законом штату Флорида було порушено принцип «належної правової процедури», оскільки ним не було передбачено надання безкоштовної адвокатської допомоги бідному звинувачуваному, якому загрожувало п'ятирічне тюремне ув'язнення [4, с. 651-654]. Не слід вважати, що Верховний суд зробив висновок, що будь-який звинувачуваний має право на безкоштовний захист, мова йшла лише про конкретного звинувачуваного. В іншій справі – «Рой проти Вейд» (1973 р.) – Верховний суд визнав норму закону штату Техас, у якій було передбачено кримінальне покарання жінки за аборт, такою, що суперечить п'ятому і п'ятнадцятому додаткам до Конституції США, у яких закріплено право кожного на особисте життя [4, с. 728-735]. Необхідно зазначити, що право перевірки закону не означає, що суд може оголосити його незаконним. Якщо суд визнає, що закон суперечить Конституції, то він буде ігнорувати його існування. Отже, закон набуває чинності і стабільності, коли він підтверджується судовою практикою та набуває позитивного судового тлумачення.

Верховний суд може відступати від своїх рішень або й скасовувати їх. Показовим у цьому відношенні може бути рішення Верховного суду США стосовно застосування у штатах смертної кари.

У справі «Фармен проти Джорджії» (1972 р.) Верховний суд, посилаючись на восьмий додаток до Конституції, який забороняє жорстокі і незвичайні покарання, визнав неконституційним закон штату Джорджія, яким передбачалось застосування смертної кари [4, с. 674-682]. Проте законодавчі збори окремих штатів всупереч рішенням Верховного суду висловились за збереження смертної кари. Враховуючи таку реакцію, Верховний суд у справі «Грег проти Джорджії»

(1976 р.) визнав закони штатів, що передбачають застосування смертної кари такими, що не суперечать Конституції США [4, с. 682-687]. У цьому випадку Верховний суд досить гнучко підійшов до тлумачення Конституції. Але подібна гнучкість не є властивою для суду при тлумаченні конституцій штатів та їх законів. Коли суди штатів не витлумачили законів штату, то Верховний суд не візьметься за визначення, чи відповідає закон штату Конституції США.

Не дивлячись на розвиток регулятивних тенденцій та зростання значення закону, право США залишається головним чином правом судової практики. Американські юристи вважають нормами права тільки правила судової практики, які були сформульовані у зв'язку з конкретними справами.

Встановлюючи нові правила, судді керуються здоровим глуздом, совістю, розумом. Судовий прецедент складається із двох елементів: а) обґрунтування позиції суду у справі («ratio decedents») і б) мимохідь сказане судом («obitum dictum») – мотиви судової позиції. Перший елемент – обґрунтування позиції суду у справі – набуває норми права і є обов'язковою для інших судів. За певних умов, як свідчить судова практика США, зазначені елементи в окремих випадках можуть мінятися місцями.

З одного боку судова практика пов'язана з правотворчістю, з виробленням загальнообов'язкових правил поведінки, а з іншого – вона веде до створення загальнообов'язкових рішень. Коли ж мова йде про судовий прецедент як джерело права, то маються на увазі вироблені судовим рішенням загальні правові положення. Застосовуються ті правові норми судових прецедентів, які опубліковані у спеціальних виданнях. У законі від 1939 року було встановлено, щоб «кожне рішення суду, з усіма доказами, занотовувалось до книги, яка має зберігатись для нащадків», і щоб кожен мешканець країни «мав повну свободу розшукувати судові документи, знайомитися з ними і робити копії». Отже, визнання прецеденту джерелом права дозволяє судові фактично творити право.

Таким чином, основним джерелом права США є судова практика і судовий прецедент.

Судовий прецедент творить Верховний Суд федерації та верховні суди окремих штатів. Необхідно зазначити, що як Верховний Суд США, так і верховні суди штатів, розглядаючи важливі конституційні питання, не вважають себе зв'язаними своїми рішеннями; вони відповідно можуть відкинути будь-який прецедент як ретроспективно, так і в майбутньому.

Право контролювати законодавчу і виконавчу гілки влади Верховний Суд набув завдяки прецеденту, який трапився у 1803 р. У справі «Марбері проти Медісона», Голова Верховного Суду США Джон Маршалл встановив, що судді повинні самі визначати, що є законом у справах, які вони розглядають [4, с. 41-44]. Проте, у статті 3-й Конституції США закріплено, що юрисдикція федеральних судів поширюється тільки на «судові позови» і «спори», у той же час такі обмеження не стосуються судів штатів. Федеральний суд створює по суті справи законодавче правило – загальне право. У цілому федеральне загальне право стосується справ, пов'язаних з власністю, з міжнародними спорами та правами й обов'язками федерального уряду. Федеральне загальне право заповнює прогалини у федеральному законодавстві.

Протягом ХХ століття Верховним Судом США було обґрунтовано доктрину невтручання федеральних судів у компетенцію штатів стосовно реалізації ними судової, виконавчої та законодавчої влади. Юрисдикція федеральних судів поширюється на кримінальні справи, пов'язані з порушенням федерального закону, а юрисдикція судів штатів – на кримінальні справи, пов'язані із законом штатів. Разом з тим позови і скарги, пов'язані як із федеральним законом, так і з законом штату можуть розглядатися як у федеральному суді, так і в суді штату. Якщо федеральний суд розглядає позов громадянина одного штату до громадянина іншого штату, то він застосовує закон штату, але користується власним федеральним процедурним правом. Якщо ж федеральний позов, наприклад, стосується порушення федеральних громадянських прав, то суд повинен застосовувати федеральний закон, а ке-

руватися може власними процедурними положеннями.

У судах першої інстанції як федерації, так і штатів справи розглядаються або тільки суддею, або ж за участю присяжних. Це залежить як від побажання учасників судового процесу, так і від самої судової справи. У судах першої інстанції підтверджується насамперед правдивість доказів та довіра до свідків, адже встановлені факти у справі не можуть бути оскаржені в апеляційному порядку.

Оскаржувати справу в апеляційному порядку можна до проміжного апеляційного суду, який, як правило, складається з трьох суддів, та до верховного суду штату, що складається з п'яти, семи або дев'яти суддів. Компетенцією проміжного апеляційного суду є виправлення помилок суду першої інстанції, а Верховний Суд штату у цьому випадку здійснює лише наглядові функції. Коли апеляційний суд вважає, що суд першої інстанції помилився в оцінці доказів, то він таку оцінку анулює. Проте рішення суду присяжних може бути спростоване тільки у випадку відсутності важливих доказів, або ж коли виникають сумніви щодо обґрунтування рішення. Апеляційний суд може зобов'язати суд першої інстанції відшукати нові докази і прийняти відповідні рішення.

Судом першої інстанції у федеральній судовій системі є окружні суди. Всього у США нараховується 95 округів, які є різними за кількістю населення. Тому і кількість суддів у федеральних округах є різною: від двох у окрузі Монтана до 28 у південному окрузі Нью-Йорка [2, с. 172].

Окрім того, на федеральному рівні існує декілька спеціалізованих судів, а саме: Суд, що розглядає претензії до федерального уряду, Податковий суд, Суд з міжнародної торгівлі, Суд з питань нагляду за іноземними розвідками та деякі інші.

Оскаржити рішення окружного суду можна у федеральному апеляційному суді. Кожен з тридцяти апеляційних судів охоплює територію декількох штатів. Якщо федеральні апеляційні суди у якійсь справі витлумачать федеральний закон неоднаково, то такі справи будуть розглядатися у апеляційному порядку у

Верховному Суді США. Отже, Верховний Суд США є інстанцією федерації, у якому можуть розглядатися справи, які надходять з федеральних апеляційних судів, а також з судів у справах, що стосуються федерального законодавства. Верховний Суд США посилаючись на право вимагати передачі розгляду справи з нижчого суду до вищого, у випадку конфлікту стосовно федерального закону, що виник між федеральними апеляційними судами або між одним з них та верховним судом штату, може прийняти справу до власного провадження. Юрисдикція Верховного Суду, як суду першої інстанції, поширюється на досить вузьке коло справ. Аналіз таких справ засвідчує, що вони стосувалися головним чином спорів, які виникали між штатами.

Усі федеральні судді призначаються Президентом за згодою Сенату довічно. Президент, призначаючи суддів апеляційних судів, узгоджує їх кандидатури із штатами. Активну участь у процесі відбору кандидатур до федеральних судів приймає також Американська асоціація адвокатів. Що ж стосується суддів штатів, то у деяких з них вони призначаються губернатором на термін від 4-6 до 12-15 років [7, с. 233-234], в інших – обираються виборцями. Майже у половині штатів суддів призначає губернатор, а через рік питання про роботу судді виноситься на рішення виборців. Якщо вони проголосують за нього, то такий суддя посідає посаду протягом дванадцяти років.

Якщо окружний та вищий суди штату мають право розглядати досить широке коло справ, то федеральні суди є судами обмеженої юрисдикції. Вони розглядають справи, що регулюються конституцією та законами США, а також ті, що стосуються спорів громадян різних штатів або громадянина США та іноземців.

Суди у загальних справах можуть здійснювати контроль за діяльністю законодавчої та виконавчої гілок влади, як на рівні штатів, так і федерації. Якщо справа розглядається у федеральному суді, то у такому випадку федеральні органи влади втрачають право недоторканості. У більшості випадків, як свідчить практика, позови проти органів влади окремих штатів також розглядаються у федеральних судах. Розглядаючи такі справи, вони керуються конституційними положеннями і виходять з норм загального права.

Американській судовій владі притаманні три основні принципи діяльності: вона виступає арбітром у спірних питаннях; вона виносить рішення не із загальних, а лише з конкретних справ; вона діє тільки у випадку, коли порушується судова справа.

Суд почне розглядати справу лише у випадку спірної ситуації. Висловлюючи думку стосовно справи, суддя може тлумачити закон. У цьому випадку він не виходить за межі своєї компетенції. Коли ж він дасть оцінку закону, що не стосується конкретної судової справи, то він вийде за межі своєї судової компетенції.

Якщо суддя у судовому процесі виступить проти загального положення, яке не пов'язане із конкретною справою, то він вийде за межі своєї компетенції. Коли ж він виступить проти загального принципу при розгляді конкретної справи, то він залишається у межах своєї природної компетенції.

Судова влада починає діяти тільки тоді, коли у суді буде порушено справу. У такому випадку вона переслідує злочинця, відновлює справедливість, тлумачить зміст закону. Отже, суддя може відігравати важливу роль у політичному житті країни, зокрема, не допустити встановлення диктатури закону.

Суди можуть вільно інтерпретувати закони, визнавати та застосовувати їх. Тим самим вони чіткіше визначають мету закону.

Будь-яка фізична або юридична особа США має право у судовому порядку оскаржувати чинність будь-якого закону. Проте як федеральні суди, так і суди штатів не можуть визнати неконституційність закону, якщо він не пов'язаний з якоюсь конкретною справою. Оскільки суди мають бути поза політичними процесами, вони не можуть визнавати деякі політичні дії антиконституційними. Тільки при вирішенні конкретних справ суди можуть визнавати ті або інші закони чи дії такими, що є антиконституційними.

Судовий нагляд за відповідністю законів конституції країни здійснюється у Сполучених Штатах децентралізовано судами загальної юрисдикції. Будь-який американський суд, виходячи із конкретної справи, може визнати той або інший закон таким, що не відповідає Кон-

ституції, але їх інтерпретація закону не може вважатись чітко визначеною до тих пір, поки вона не буде зроблена Верховним Судом США.

Інтерпретуючи закон, суди можуть застосовувати «функціональний» та «структурний» методи. За «функціонального» методу суди здійснюють узагальнення, дотримуючись норм положень, а за «структурного» – вони виходять із структури та мети Конституції. Ці два методи не є домінуючими. Суди, як правило, вдаються до досить гнучких методів інтерпретації. Вони звертають увагу на ігнорування не самої Конституції, а її принципів. Тому-то конституційна інтерпретація схожа на звичайну законотворчість. Так виникає конституційне прецедентне право.

Прикладом гнучкості застосовуваних методів інтерпретації є справа «МакКолах проти Меріленду» (1819 рік). Суть цієї справи у наступному.

У 1816 році Конгрес створив банк США, а у 1818 р. у штаті Меріленд було створено його філіал. Законодавчі збори штату зобов'язали філіал банку сплачувати до бюджету штату 1500 дол. щорічно. Керівник філіалу Мак Колах оскаржив рішення законодавчих зборів штату. У 1819 р. цю справу було розглянуто у Верховному Суді США [6, с. 100-104].

Дж. Маршалл, голова Верховного Суду, обґрунтував конституційність створення банку США і довів необхідність звільнення державної установи від жорсткого оподаткування. Він зазначив, що положення Конституції мають загальний характер і не вказують на вирішення конкретних справ. Деякі американські дослідники, вважають, що Маршалл своїм рішенням довів необхідність застосування гнучких методів інтерпретації Конституції [2, с. 298]. Верховний суд застосовував як «функціональний», так і «структурний» методи інтерпретації конституційності законів, або ж поєднував їх.

Можна стверджувати проте, що у більшості випадків захист федеральних конституційних прав здійснюється у федеральних судах. Суд буде розглядати справу у випадку коли існує спричинена шкода та причинний зв'язок між нею і висуною вимогою відшкодування. Поняття «шкода» включає не тільки матеріальні, але й моральні, естетичні, етичні або екологічні збитки. Абст-

рактне твердження позивача, що дії уряду або прийнятий конгресом закон обмежують конституційні права громадян, не буде прийнято судом до розгляду. Лише тоді, коли у позові чітко буде вказано, як саме дії уряду або закон порушує інтереси позивача, суд приступить до розгляду справи. Окрім того, позивач повинен вказати на причинний зв'язок між діями уряду або законом та завданими збитками і вказати вид компенсації спричиненої шкоди.

Якщо на момент розгляду у суді зникне предмет спору, то суд припинить розгляд справи. Характерним у цьому відношенні є прецедент, що виник у 1973 р., коли Верховний суд розглядав справу Рої проти Вайда. Суть справи у наступному. Одинокa молода жінка Рої, яка мешкала у Далласі, штат Техас, звернулася у березні 1970 р. з позовом визнати закон штату від 1854 р. про заборону аборту і встановлену ним кримінальну відповідальність таким, що порушує її громадянські права. Поки справа дійшла до Верховного Суду, Джейн Рої народила дитину. Оскільки предмет спору зник, то суд висловив думку, що позивачка повинна знову завагітніти, а потім вимагати захисту її громадянських прав [7, с. 728-735].

Позови стосовно визнання неконституційними дії уряду або прийняті закони, повинні мати не політичний, а суто юридичний характер. Якщо суд визнає позов таким, що має політичний характер, то справа буде передана для розгляду відповідній гілці влади.

Згідно статті 3 Конституції США Конгрес має право змінювати юрисдикцію як Верховного Суду, так і усіх федеральних судів [3, с. 69], вилучати деякі справи з-під їхньої юрисдикції. Тим самим Конгрес наповнює новим змістом принцип «системи стримувань і противаг».

Як **висновок**, можна сказати, що на сьогодні не відомі прецеденти, коли б Верховний Суд розглядав питання щодо конституційності рішень Конгресу про зміну юрисдикції судів, хоча для такого розгляду у нього є достатньо прав. З метою уникнення непереборної різниці між правом різних штатів, судді проявляють значну гнучкість, вони можуть змінювати

свою практику, відновлюючи тим самим єдність загального права США.

Отже: а) американській судовій владі притаманні три основні принципи діяльності: вона виступає арбітром у спірних питаннях; вона виносить рішення не із загальних, а лише з конкретних справ; вона діє тільки у випадку, коли порушується судова справа; б) судовий нагляд за відповідністю законів конституції країни здійснюється у Сполучених Штатах децентралізовано судами загальної юрисдикції; в) суди, як правило, вдаються до досить гнучких методів інтерпретації; вони звертають увагу на ігнорування не самої Конституції, а її принципів; г) у більшості випадків захист федеральних конституційних прав здійснюється у федеральних судах. Суд у свою чергу, буде розглядати справу у випадку коли існує спричинена шкода та причинний зв'язок між нею і висунутою вимогою відшкодування; д) суди у загальних справах можуть здійснювати контроль за діяльністю законодавчої та виконавчої гілок влади, як на рівні штатів, так і федерації. Якщо справа розглядається у федеральному суді, то у такому випадку федеральні органи влади втрачають право недоторканості; е) будь-яка фізична або юридична особа США має право у судовому порядку оскаржувати чинність будь-якого закону; ж) судом першої інстанції у федеральній судовій системі є окружні суди, і оскаржити рішення окружного суду можна у федеральному апеляційному суді.

Література

1. Девід П. Каррі. Конституція Сполучених штатів Америки / Девід Каррі. – К., 1993. – 192 с.
2. Goodrich Y. Restatement and Codification Law / Y. Goodrich Field Centenary. – Essays, 1949. – P. 172, 241-298.
3. Harcourt Brace. Jovanovichh American Constitutional Law / Harcourt Brace. Jovanovichh. – Essays and Cases. – Publishers, 1988. – P. 41-44.
4. Marbury V. Madison American Constitutional Law / V. Marbury. – Essays and Cases, 1986. – P. 41-44.
5. Book of the States. – 1992-1993. Council of State Governments. – 1993. – P. 233-234.

6. *M'Culloch V. Maryland* In.: American Constitutional Law. – 1819. / M'Culloch V. Maryland. – Essays and Cases, 1988. – P. 100-104.

7. *Roe V. Wade* (1973) In.: American Constitutional Law / V. Roe. – Essays and Cases, 1988. – P. 728-735.

References

1. *Devid P. Karri*. Konstytucija Spoluchenyh shtativ Ameryky / Devid Karri. – K., 1993. – 192 s.

2. *Goodrich Y.* Restatement and Codification Law / Y. Goodrich Field Centenary. – Essays, 1949. – P. 241-250.

3. *Harcourt Brace*. Jovanovichh American Constitutional Law / Harcourt Brace. Jovanovichh. – Essays and Cases. – Publishers, 1988. – P. 41-44.

4. *Marbury V. Madison* American Constitutional Law / V. Marbury. – Essays and Cases, 1986. – P. 41-44.

5. *Book of the States*. – 1992-1993. Council of State Governments. – 1993. – P. 233-234.

6. *M'Culloch V. Maryland* In.: American Constitutional Law. – 1819 / M'Culloch V. Maryland. – Essays and Cases, 1988. – P. 100-104.

7. *Roe V. Wade* (1973) In.: American Constitutional Law / V. Roe. – Essays and Cases, 1988. – P. 728-735.

N. Pylgun

CONCERNING AMERICAN LEGAL SYSTEM HISTORY FORMATION

National Aviation University
Kosmonavta Komarova Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine
E-mail: tidp_kaf_nau@gmail.com

Objective: this paper describes an individual decision of the Supreme Court of the United States, indicated the difference between federal law and law of States. It is proved that the Act takes effect and stability when he is confirmed by the judicial practice and positive court interpretation. **Research methods:** the historical method, comparative-law. **Results:** that the Supreme Court might retreat from its decisions or annul them. **Discussion:** the Supreme Court quite flexible approaches to the interpretation of the Constitution. But this flexibility is not inherent to the Court concerning the interpretation of constitutions of the States and their laws.

Consequently: a) the American judiciary has three basic principles of activity: it acts as an arbitrator in disputed matters; it makes decisions not from general but only from concrete cases; it acts only in the event of a litigation being instituted; b) judicial supervision of compliance with the laws of the constitution of the country is carried out in the United States decentralized by courts of general jurisdiction; c) courts, as a rule, resort to fairly flexible methods of interpretation; they pay attention to ignoring the Constitution itself, but its principles; d) in most cases federal constitutional rights are protected by federal courts. The court, in turn, will consider the case where there is a harm caused and a causal link between it and the claim for compensation; e) courts in general affairs may exercise control over the activities of legislative and executive branches of power, both at state and federal level. If the case is before the federal court, in this case the federal authorities lose the right of inviolability; h) any natural or legal person in the United States has the right to contest the validity of any law in a court of law; g) the court of first instance in the federal judicial system is the district court and appeal to the district court can be appealed to the federal court of appeals.

Keywords: the American legal system; American common law; the Supreme Court of the United States; the judicial precedent.